

Αναπλ. Καθηγήτρια Ν.-Χ. Μπανάκου-Καραγκούνη

Διάγραμμα του μαθήματος : Σύγχρονες τάσεις της φιλοσοφίας. Ερμηνευτική. (ΦΣ 43)

Πρώτο μάθημα

Η προέλευση του όρου . Τρεις δυνατές εκδοχές της ερμηνευτικής. Η κλασική θεώρηση της ερμηνευτικής. Αριστοτέλης. Αυγουστίνος. Περί των ερμηνευτικών κανόνων.

Δεύτερο μάθημα

F. Schleiermacher. Η ερμηνευτική ως «αντιστροφή» της ρητορικής και ως αναζήτηση του νοήματος που ζωογονεί μια διατυπωμένη σκέψη. [Παρέκβαση: συζήτηση περί της άρρηκτης σχέσης σκέψης και γλώσσας].

Γραμματική και ψυχολογική ερμηνεία. Η άρση της «ξένωσης».

Τρίτο και τέταρτο μάθημα

W. Dilthey. Το πρόταγμα της « λογικής, επιστημολογικής και μεθοδολογικής θεμελίωσης» των ανθρωπιστικών επιστημών. Εξήγηση και κατανόηση. Αντιπαράθεση προς τον θετικιστικό προσανατολισμό των Comte και J. Stuart Mill. Η ερμηνευτική τριάδα: βίωμα, έκφραση, κατανόηση. Έμφαση στο υποκειμενικό βίωμα. Σύνδεση των ερμηνευτικών θέσεων του Dilthey με τη φιλοσοφία της ζωής που εκπροσωπεί. Ανάλυση του έργου του «Η Γένεση της ερμηνευτικής» (μτφρ. Δ. Υφαντής).

Πέμπτο και έκτο μάθημα

Η υπαρξιακή στροφή της ερμηνευτικής. M. Heidegger. Η έννοια του Dasein. Η ερμηνευτική ως ερμηνευτική της ύπαρξης στο «Είναι και χρόνος».

Ανάλυση των βασικών θέσεων του φιλοσόφου όπως εκτίθενται στην « Επιστολή για τον ανθρωπισμό». Η τριμερής δομή της κατανόησης: Vorhaben, Vorsicht, Vorgriff. Ο κύκλος της κατανόησης. Κριτική του αντικειμενιστικού ιδεώδους του Dilthey. Η χαϊντεγκεριανή κριτική της μεταφυσικής.

Έβδομο και όγδοο μάθημα

H.-G. Gadamer . Οι βασικές θέσεις του « Αλήθεια και μέθοδος». Ο ρόλος της παράδοσης. Ο ρόλος των «προκαταλήψεων » και η απενοχοποίησή τους. Η εργασία της ιστορίας. Η συγχώνευση των οριζόντων. Η γλώσσα ως αντικείμενο και στοιχείο της ερμηνευτικής πράξης.

Ο Habermas και η κριτική του στον Gadamer Ο διάλογος Derrida- Gadamer στο Παρίσι, ένας διάλογος κουφών;

Ένατο , δέκατο και ενδέκατο μάθημα

P. Ricoeur. Το ιστορικό εγώ και η σύγκρουση των ερμηνειών . Η ερμηνευτική του εαυτού και η ηθική της παράμετρος. Από την ερμηνευτική της εμπιστοσύνης στην ερμηνευτική της υποψίας.

Ανάλυση τεσσάρων κειμένων του Ricoeur: « Ερμηνεία», « Τι είναι ένα κείμενο;», «Ρητορική, ποιητική, ερμηνευτική». « Ύπαρξη και ερμηνευτική».

Δωδέκατο μάθημα

Μεταμοντέρνος σχετικισμός και ερμηνευτική: Derrida, Rorty και Vattimo.